

CATALUNYA

* * * ANY SEGON, NÚM. 101 * * *

SETMANARI POPULAR

INCA, 4 DE SETEMBRE DE 1909

CONSEQÜENCIA

Així com van calmantse les onades de tempesta qu'han passat per Barcelona, començen a veurershi les arrels de la planta qu'ha brostat flors roges de sanc innocentia.

Sembla qu'els orígens de tot aqueix vandalisme es estat el laicisme que domina en les escoles privades de Barcelona. La neutralitat, milló dit, l'anible carrera que se dona a tots les llibertats y a totes les creencies, menos a la llibertat y a les creencies catòliques, perque el catolicisme fà homes esclaus y denigrants.

Més de doscents d'aqueixes escoles, escampaven llevors de crims y de vícis, a dins la gran Barcelona. Més de doscents centres de corrupció moral, escampaven els seus brassos per aufegar les conciencies y cegar els cors a la caritat.

De ordre del Senyor Governador han sigut tancades totes aqueixes escoles. Es la passa millor que se podia donar per evitar un altre juriol com el passat.

Mes... No seria una passa donada en và si se deixás ampla llibertat a les demés províncies? Mos diven qu'a Palma n'hi ha d'ubertes. Perque la nostra Autoritat civil no procedeix com la de Barcelona?

Y ademés podría esser molt bé, que alguns dels qu'a Barcelona destruïen la moralitat, venguen a la nostra terra per continuar la seva obra.

Els qui n'han protestat dels crims y violències cometessos a la ciutat condal, que son tots els homes honrats, qu'estiguem alerta y no deixin florir cap escola laica, cap centre d'ensenyansa neutra.

PONCELLA

*Si no se cult quant es hora
quant es més bella una flor,
ve lo vent y la desflora,
cau, se mostia y se mor.*

*J'A quants de clavells hermosos
los he vist pèrda'l color!
que del món bafs selebrosos
maten del cor la tendror!*

*¡Oh dols Amat de ma vida!
per qué no'm cults en verdor
abans que com flor marçida
vejes perdra mon candor?*

M. D.

LES INDUSTRIES DE LUJO

Hi ha dues maneres de industries: les que produexen coses necessaries y les que produexen coses supèrflues.

En dues coses se pot emplear el treball y el capital: produint, per exemple, blat, y produint, per exemple, tabac. Aquestes dues orientacions del treball y de la iniciativa del home son ben diferents y porten a extrems ben oposats. La primera enriqueix a la humanitat y contribueix, a sa felicitat: la segona la empobreix y la fa desgraciada.

Hi ha qui diu: tot fa menjar al treballador porque dona feyna; més ara volém nosaltres analisar axò y veure fins a quin punt es veritat.

Qui fa blat, y en nom de blat entenc totes les coses necessaries al home, paga el jornal al treballador y a fi de cullita, tot pagat, queda'l blat y contribueix a que'l blat vagi barato pel treballador.

Qui fa tabac, y en nom de tabac entenc totes les coses que son de lujo, paga el jornal al treballador y a fi de cullita, tot pagat, queda'l fum del tabac y contribueix a que'l blat vagi car pel treballador porque treu brassos y capitals a la cullita del blat.

Ab lo primer el treballador cobra com si diguessim dues vegades, una al cobrar el jornal y altra al comprar el pa barato.

Ab la segona el treballador, tot cobrant el mateix jornal li pert perque paga el pa car y ademés se contagia del vici de fumar y gasta en fum lo que s'hauria de gastar en menjar.

Els articles de primera necessitat van cars, porque escassejen y escassejen per culpa dels que treballen en coses innecessaries.

Mirém lo que fora'l món si el lujo se podia suprimir.

Suprimit el lujo, se suprimirien les industries que a ell fan referència. Els diners y la gent se'n anirien a produir coses necessaries a la vida, se faria més blat, més patates, més bestiar, més robes ordinaries y d'abric, y d'aquestes coses n'hi hauria per tothom, mentres que ara escassejen.

Encara més; perfeccionantse cada dia més y més los treballs y les màquines, podria minvar el treball del home y potser s'arribaria a no haver de fer més que mitj jornal o treballar no més que la mitat dels dies de la setmana.

Llavors els temps sobrant se podria dedicar a la perfecció del individuo en ses facultats espirituals, o les pràctiques de la religió,

etx., etz.

Disminuint la necessitat del treball corporal y creixent la perfecció espiritual del home s'aumentaria notablement la felicitat del home sobre del món.

A mida que les industries de lujo s'estenen, passa tot al revés, absorbeixen brassos, intel·ligència y capital, els articles de necessitat escassejen y s'encarexen, el treball del home se fa cada dia més pesat y llarc, el lujo s'encomana als que no tenen gaire, del lujo en venen molts altres vícis y molts mals socials com l'odi entre les classes socials, l'anarquisme etz.

El lujo dels richs empobreix als richs, però a qui més empobreix es als pobres, donchs ell té la culpa de que vagi car el pa.

Tot el món fent blat, ab mitj jornal se faria blat pera tothom; però dedicantse mitj món a treballar en coses supèrflues, l'altre mitj té de treballar tot lo sant dia per fer blat pera tothom.

El rich deu evitar el lujo pera no dar mal exemple y no ecxitar l'envetja dels altres, y'l poble deu declarar la guerra al lujo perque es el principal responsable de sa miseria.

Jaume Raventós.

El sabater que devia tres diners

(Rondaya)

Una vegada era un sabater pobre, molt pobre, endeuat; fins a sa rel dels cabeys; però'l qui li dava més torment era un altre sabater ric que li havia deixat tres diners y sempre'l perseguia demandantloshi.

Quina'n fa ell? Un dia qu'estrobava apurat y avorrit de tot, perque tothom volia cobrar, se'n ya a n-el campaner y li diu:

—Mira, tocarás de mort y farás a saber a tothom que'l mort som jo; y si no cumplieixes mon encàrcrec te recordarás de mí.

Es clar, qu'havia de fer el campaner? Les campanes comensen a tocar de mort:

—Dinc, danc-danc.

Y s'escampá la nova per la vila; y tothom deya:

—Deu, l'haja perdonat! jo li condon lo que'm devia.

—Jo també, pobre homo.

—Jo també, demunt tot era un bon subjecte.

Però aquell sabater dels tres diners diu:

—Jo no! Jo no li perdon tres diners que'm deu ni a n-aquest mon ni a l'alre!

Aleshores encara hi havia gremis, y cada gremi vetlava's seus. Y a sabater, el gremi de sabaters se reuneix, y la sort caigué qu'ha via de vetlar al mort, justament, aquell endurit dels tres diners.

Y diu:

—Ja'l vetllaré, ja; però'ls tres diners no'ls hi perdon.

Homo, sí! —Deyen els altres.

Ell tocut que no, que no sempre.

Ja los tenim tots dos a la iglesia, un fent el mort y l'altre vetllant; quant es a mitja nit s'entreguen dins la iglesia una colla de lladres que venien de fer un gran robo y diuen:

—Aquí dins los mos podem repartir bé que hi ha molta de llum.

—Si! y aquest mort podra fer de testimoni, esclamen esclafint de riure.

—El que vetlava, quan va sentir la fressa, s'amaga derrera un altar; el mort, res, quiet com una estatua.

—Els lladres comensen a fer piles d'or y plata, però, al fer les parts, aquesta vuy, aquesta no vuy, no's podien entendre y tot eren crits y renou perque tots volien la més grossa.

—A l'últim, el capitá, diu:

—Minyons! Punyals en mà y el qui ab un cop enfonsará més el cos d'aquest mort, d'aquell serà la part més grossa.

—Y comensen:

—A la una, a les dues...

Però així qu'anava a dir: a les tres! s'aixeca'l mort tot dret.

—Els lladres quedaren espantats; més un encara tengué valor per cridar:

—Que morin tots els difunts!

Y respon l'amagat derrera l'altar:

—Aquí som ara tots junts!

—Quant els lladres senten això, cametes me valguen a fugir més que depressa, deixant tot el tresor allà'n terra.

El sabater qui feya el mort baixa del baul y comensa a replagar monedes d'or y de plata qu'es un gust, no n'havia vistes tantes mai!

Ab el trinc dels diners surt l'altre sabater de l'amagatay, y diu:

—Això anirà a mitges.

—Sabs que hi vas d'errat! —respon l'altre— n'ira aquí tens els tres diners y vesten en nom de Déu.

—Els lladres qu'encara heu varen sentir van pensar.

—Quina colla deu esser, que no més toquin tres diners a cada un! —(Cames aydaume)

El pobre sabater tot content se'n va, paga tot quant deu fins a diners y maya, y encara va quedar ric per tota la vida.

Lo que s'ensenyava a les escoles laïques de Barcelona

Vegin, nostres suscriptors, les infames ensenyances dels llibres de text que se donaven en los centres progresistes de Barcelona, que, com la famosa Escola Modena, s'ocavaven els fonaments del orde social, especialmente de la Religió y de la Patria.

—Que la basa fonamental de la existencia de privilegiats y desheredats, culpable de toutes les injusticies que sofreixen els homes, es la creencia en un poder sobrenatural. Deu,

y les seves relacions ab els homes per medi dels sacerdots (religió, iglesia).

Que'ls capellans son homes negres més perilllosos que les feres, perque enmatzinan als homes, desde la infantesa, pera dominarlos tota la vida.

Que'ls que fan y formen els exèrcits son butxins assassins de la humanitat.

Que'ls militars son homes que, per la seva afició al pillatje y l'assassinat, frueixen d'un gloriós prestigi.

Que la bandera es un drap de colors á dalt d'un bastó, el símbol de la tirania y de la miseria.

Que la guerra empresa pera defensar l'honor de la nació es en realitat un pretext pera robarla.

Que'l poble (els soldats) ha de servirse de las armes contra aquells que les hi han donades pera matar.

Que a la primera declaració de guerra, abans de la primera canonada, s'ha de declarar la vaga de soldats.

Que'ls Gouvernis d'Europa maten per gust, cada mes més homes que estrelles hi ha en el cel.

Que la propietat ha estat constituïda per la expoliació y el fraude, per la rapacitat y la estafa, baix els noms d'indústria y comers.

Que tots els mals y tots els sufriments y toutes les injustícies sóli deguts «a n'aqueixa estúpida y brutal ficció anomenada patria.»

Que tot lo que té per objecte explotar al poble; lleys y reglaments, ordres y decrets, presons y patibuls, policia y guardia civil, jutges, etz., tot se basa en la patria.»

—No es ve que la lectura d'aquests extremis gela la sanc a les veles? ¡Ah! ab tals mestres y en tals llibres ¿que té d'estranj qu'a Barcelona se matàs aquest sentiment tant noble y innat del amor a la Patria y a la Religió? Ja's són tanques les escoles de perdició; però...

—¿están segús qu'els convencionismes de llibertat, passada la turbonada, no dará permís perque se tornin obrir? La Escola Moderna deu desapereixé per no tornarse obrir jamay. Aquests llibres devén ser tirats a n-el foc més que d'expressa, llibres infamiosos que apaiguen, corrompen y maten els amors més purs y sants. El seu autor mereix un gran càstic per lladre y assessí al mateix temps.

—Alerta a Mallorca, badeu els uys y no dormiguem!

Congrés Eucarístic de Colonia

Ha resultat sumament esplèndit y tan concorregut com ningú s'esperava. Els hotels y cases d'hospedatje de la gran capital, foren insuficients per donar cabuda als milenars d'hostes qu'assistien a les sessions eucarístiques, y de les ciutats veinades anaven y venien continuament els trens per alojar als que no caien a Colonia.

El Cardenal Vicens Vannutelli, delegat pontifici, obrí y tancá les sessions ab correctíssim parlament en llatí. La processó fonc la festa més solemne y popular; els balcons y finestres dels carrers per aont se desplagà l'esplendorosa comitiva, eren llogats a gran preu. El Batle de la gran ciutat del Rhin, duya una

de les vares del tálamo. El Governador visità al Cardenal delegat, y l'Emperador Guillerm contestà ab un telegrama afectuós al que li dirigi el Cardenal, qui també es estat objecte de tota classe d'obsequis. Els forasters qu'han visitat Colonia durant la Setmana eucarística, pujen a 100.000.

L'Ajuntament ha gastat la friolera de 200.000 marcs (cada marc es de 1'25 francs) per iluminar la Catedral y altres edificis públics. Que hi haurien dit a n-aixó els retgidors progressistes de Barcelona y de Palma?

ENTREVIUS

II

—Bones tardes Calet. Aixòs a lot que no falta a la cita.

—Si tenc més coratje qu'en Prim...

—Ja hu veig ja. Per paga aquí fiey ha tants de rissenys... seu y en parlarem d'asseguts.

—Creurás, Miquel, qu'en vaig parlar ab so padri, de sa Caxa Rural del Circo, y me digué que te preguntás si seria bo ell per fiuissa.

—Jo me pareix que sí. Com que te oreyes y es honrat.

—Veuras: lo que traurem del bessó, com enguany es tant poc ratent, no mos bastara per comprar el mul que tenim en tracto de l'amo'n Fobiol; y hem pensat fer un manlleu.

—Qui ha de figurar per manllevarlos?

—Jo, y es padri serà fiuissa.

—No podra ser Calet, a sa Caxa.

—Recents mil carrefades de...

—Jesús, Maria!!!... No flastomis.

—Tant mal carat som jo! Es ve que bec un poc; però en questió de paraula l'he dic qu'en tenc més qu'en Prim.

—Si no's això, Calet. Es que no ests soci del Circo d'Obrers Catòlics.

—Ah!, digués, idò, que no's a n-el cinc que donen; perque'n la mensualitat pot arribar a sortir a n-el vuit y a n-el deu per cent.

—Calet, Calet; no sies tòdosa. ¿Que no donen altres ventatges? Escoltem: si ests soci ab una peseta mensual, tendras metje per tota la família; si caus malalt, la Caxa dels socis te passarà una pesseta diaria; tú y els teus fiys podreu assistir a les classes nocturnes d'ensenyansa primaria y de dibuix; si necessites diners, ne podrás manllevar a la Caxa. ¿Qué més vols?

—Si que'n donen de ventatges...

—Encara n'hi ha més. Si no tengues qui't fés fiuissa pel manlleu, accepten alaques, grans, fins y tot hi ha caxes que dexen demunt l'anyada que puja. Y no te cregues que si venia'l cas d'haver de vendre un objecte per falta de cumpliment, que se profitás de l'ocasió. Res d'això. Llavors se ven el gènero en depòsit a preu corrent; y si sobràs res després de cobrar el manlleu, se torna a son primitiu amo. ¿Vols més ventatges?

—Que n'hi ha més?

—Si demà tú fas un manlleu per mij any; però la cosa te pinta bé y el cap de dos, tres, quatre mesos pots tornar la mitat o el total de la cantitat manlevada, la Caxa l'accepta contante sols els interessos del temps qu'has tengut els diners. Lo meteix succeix a les im-

posicions, mentre la Caxa tengà fondos, qu'en té sempre, los poden treure abans d'hora cobrant religiosament els interessos.

—Si que m'agrada això; avuy meteix me proposes per soci del Círcol Catòlic; pero... deuen fer moltes *beyatures*?

Res d'això. Allà el coll dret y el cor fiel. No volen que flesomini ni qu'alsin el colso, defectes que tu.

—Però'm correigiré. Y si fan un parey de comunions al any, no'm farán mal de morros.

—Ja m'agrada. (Bona conquesta hauré feta.)

JO DEL MESTRE DE MARÍA

Ja que mos ha arribat a les oreyes qu'alguns trobaren qu'al defensar, a n-el nombre anterior, a D. Tomás Balaguer, ho feiem d'una causa perduda, volem fer constar:

Que la Junta d'Instrucció de Maria, s'es reunida juntauent ab el Clero y Corporació Municipal, per acordar, en sessió plena, l'apreci en que tener al Sr. Balaguer per la seva conducta honrada y cristiana, y pels bons serveis prestats a l'ensenyança d'aquell poble, retraguient una brillant fuya de servis que li fa ocupar un bon lloc a l'escalafó dels mestres, no per antiguedat, sinó pels mèrits concrets.

Sabem que la societat de Terciaris Franciscans establida a Maria, també volia fer una manifestació a favor de son Secretari, el Mestre; però que no ho trobaren oportú inclouerla a l'acta de la sessió de referència que va dirigida a la Junta d'Instrucció Provincial.

Ens diuen si a l' hora que escrivim, s'envia copia de l'acta a la Prempsa, per la seva publicació.

Servesca això per contestar a les persones que tildaren de lleugeresa lo que diguerem del Mestre de Maria.

Mossen Miquel Costa, Canonge

Ab gran satisfacció hem rebuda la nova de que'l Papa ha nombrat Canonge de la Seu de Mallorca al Dr. Costa, quina vacant estava reservada a la Santa Seu de Roma.

La personalitat del Príncep de la poesia mallorquina, no tenim necessitat d'esplicarla, de tothom es conevida pels seus escenificants mèrits intel·lectuals y profunda religiositat sacerdotal, això fa qu'aquest nombrament sia rebut en tota Mallorca entre aplaudiments de gaubansa.

Entre les moltes enhorabones qu'haurá rebut l'Amic sacerdot, ràbia la nostra, que si no es de les més valioses, es de les més senzères y afectuosos.

Escapulons

ESCARMENTS.—Copiam de *La Lectura Dominical* de Madrid.

En una carta de Barcelona, firmada por Carlos Miranda, publicada en *El Liberal* del 17 del corriente, se refiere que, incendiados por los republicanos días pasados el convento y la iglesia del Purísimo Corazón de María, uno de los saqueadores, cargado de ob-

jetos que allí mismo hurtó, quiso hacer escarnio del culto, y para ello forzó en la sacristía un armario, pisoteó algunos ornamentos sagrados, arrojó otros á las llamas, se revistió de estola, manípulo y casulla, y entre las risotadas de la turba que presenciaba el hecho, comenzó á bailotear una especie de «garrotín», acompañándolo de confusions lúbricas, blasfemias y obscenidades, y acabó bendiciendo á los otros foragidos, y diciéndoles: «ite missa est». Los que le aplaudían retiraronse del lugar parodiando una procesión de fieles, y entonces aquel energúmeno se encaminó á la sacristía, y en el mismo instante uno de los tabiques se desplomó sobre el impió, que quedó muerto bajo los escombros. Los que presenciaron el providencial castigo huyeron aterrados. Tomamos de *El Liberal*, de Madrid, las palabras con que el relato termina:

«Horas más tarde, la Cruz Roja encontró el cadáver del desalmado, y se horrorizó al ver su aspecto. El cráneo estaba aplastado materialmente; la cara, cubierta de grandes cuajones de sangre; los ojos, en que se revelaba todo el horror de la agoría, salianse casi de las órbitas, y sus labios se contraían con la última mueca del espanto. En una de sus manos sarmentosas y agarrotadas por el escalofrío de la muerte, apretaba aún con fuerza el producto de su rapiña...»

Ha publicado la prensa, que un chiquillo que en los pasados desórdenes se entregaba en Manresa á una espantable profanación con las sagradas Formas, llegó á decir: Si está Dios en la Hostia quiero ver lo que me pasará; y al poco rato una bala le atravesó la garganta, siendo tal el furor que de él se apoderó, que, á pesar de la herida y de sus pocos años, no bastaban para sujetarles tres hombres; tras horribles sufrimientos murió luego en el Hospital.

Muchos desastrosos acontecimientos pondrán probablemente término á las vidas de los que han hecho objeto de su odio satánico y de su aversión los templos, las imágenes y las personas religiosas de Barcelona; esos ciegos desconocen que Dios no es burlado, impunemente.

DE ROMA.—A Roma s'han efectuat ab senzillesa y solemnitat a la vegada l'aniversari de la coronació de Pío X y de la mort de Lleó XIII.

En l'ofici de *Requiem* per aquesta última funció s'hi cantá la Missa, ara ja completamente acabada, composta expressament pel Mésfre Perosi y una de les millors, si no la millor, de les obres del jove y ilustre compositor.

El Cardenal Vicari, ab l'aprovació del Sant Pare, ha publicat una circular prohibint als sacerdots l'assistència als espectacles cinematogràfics en les sales y llocs de Roma on s'exhibeixen.

LA GUERRA DE MELILLA.—Es un fet el conensament de la movilisió de tropes. Per ara, l'operació, ha consistit en la sortida d'una columna al mando del general Aguilera, la qual vorejant el mar, y baix la protecció dels barcos de guerra ha arribat a la Restinga senyora.

se novedat. Un cop arribats a dit lloc, van internar-se, ocupant sense cap classe de resistència el zoco de Arba, que's trota a les vores del camí que conduceix a Zeluán. Comensaren desseguida els treballs de defensa del nou campament, aont diuen que hi han trobat aigua en abundància.

A darrera hora són arribades notícies de nous combats gloriosos per nostres tropes qu'han causat moltes baixes a l'iniriic.

Noves d'Inca

Fa uns quants dijous que nostra fira setmanal se veu animadissima per la multitud de dijovers que compareixen a nostres plasses.

L'últim dijous se pagà bessó a 22 duros el quintà, si bé aqueix preu no va ésser corrent, borrinetjant demunt 107 a 109 pessetes, segons la classe.

A nostra Administració s'han rebut mapes del imperi del Marroc trassat en les dates més recents per D. Benet Chias y Carbó, ingenier militar, y editat per D. Albert Martí de Barcelona.

Son per vendre.

Fa dies qu'està enigualat y brusquetja desíara, però'l temps no gosa amollá per nostre terma, resultant un aigo de caragols que no haurá estat, ni de molt, lo suficient per apagar la set dels arbres.

NOSTROS DIFUNTS

An-el Malpàs d'Alcudia, aont era a estiujar ab sa família, lia mort D. Victoriá Gonzales, Comandant retirat, després de ràpida malaltia y rebuts els Sagraments de la Iglesia.

El seu cadáver, fosc trasladat a nóstro cementeri, arribant la comitiva funeralia dimecres demà a Inca, essent rebut pel Clero Parroquial en creu alsada, l'oficialitat, les forces franques de servei del regiment d'Inca ab sa banda de cornetes que li tributaren els honors d'ordenansa.

Dijendres a la Parroquia se celebrarént suntuosos funerals en sufragi de la seva ànima ab nombrós concurs d'amics y conegeuts, presidint el dol D. Ernest March, Coronell d'aquesta zona.

Rèbia la desconsolada viuda, la piadosa senyora, D.ª Margalida Verd y demés família, l'afectuós condol qu'en planyíola simpatia li addressam, mentres pregám per l'etern descans de l'ànima del difunt que Deu haja trobat en gracia seuia. Amen.

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgiren dijous passat a n-el mercat d'aquesta ciutat:

Bessó.	El quintà de 00'00 a 108'00
Blat.	la cortera de 00'00 a 18'50
Xeixa.	id. de 00'00 a 19'00
Ordi.	id. de 00'00 a 10'00
Ordi foraster.	id. a 09'50
Sivada.	id. a 08'50
Idem. forastera.	id. a 08'50
Favés cuitorés.	id. a 19'50
Idem ordinaries.	id. a 18'00
Blat de les Indies	id. a 15'00
Siurons.	id. de 00'00 a 20'00
Monjetes de confit	id. a 45'00
Idem blanques.	id. a 27'00
Figues seques	el quintà de 00'00 a 10'00

AQUEST SETMANARI SE PUBLICA AB CENSURA ECLESIÀSTICA.

Horrible crónica

Eran ya seis las iglesias que ardían, pero la sed de destrucción distaba mucho de estar satisfecha. A las cinco y media los incendiarios asaltaban el convento de las Religiosas Adoratrices, sito en el chaflán de las calles Consejo de Ciento y Casanova. Echaron abajo una de las puertas, la de la calle del Consejo de Ciento; penetraron por ella en el local, donde hicieron varias hogueras. También forzaron la verja que da entrada á la puerta principal, incendiaron ésta y la que da á la calle de Casanova, sin conseguir los amotinados su propósito de que el fuego pasara más adelante, por la oportuna llegada de una sección de Dragones de Santiago.

Al ver á la fuerza, las turbas emprendieron la fuga calle arriba.

Las Religiosas huyeron, unas por las tapias y otras por la puerta de la calle de Casanova, quedando sólo cuatro y la Superiora en el interior del convento. La Superiora, con gran serenidad y presencia de ánimo contribuyó á contener el populacho.

Entre cuatro y seis un grupo provisto de sacos llenos de papeles y de botellas de petróleo, intentaron quemar la parroquia y convento de Nuestra Señora de los Ángeles; pero cuando el fuego, que fué luego extinguido por el vecindario, empezaba á consumir las puertas, aliviaron á los incendiarios parte de la fuerza del vecino cuartel del Buenaventura.

El edificio de reciente construcción que en la calle Rocafort tenían los Padres Salesianos y en el que se enseñaban artes y oficios á jóvenes pobres y en cuyas clases nocturnas recibían enseñanza gratuita numerosos obreros, fué asaltado por las turbas, las que penetraron al edificio por la parte posterior incendiándolo completamente.

Igual suerte corrió momentos después el de Religiosas Salesianas de la vecina calle de Sepúlveda, edificio que era á la par colegio de niñas y casa donde se les enseñaban oficios propios de su sexo, preparando á algunas de ellas para la carrera de maestra.

«Eran, habla un testigo presencial, las dos y media de la tarde cuando un báculo infernal nos hizo asomar al balcón á todos los de casa: una multitud provista de piedras echábalas con saña contra las puertas y ventanas del convento-colegio del Surtido, de las Religiosas Franciscanas (las mismas que dirigen florecientes colegios en Tánger y otras poblaciones del Norte de África). Eran tantas y tales las piedras, que algunas ventanas se abrieron de par en par... Los autores de esta *hazaña*, preludio de otras mayores, habían tenido la precaución de levantar barricadas de la altura de un hombre en todas las bocacalles que salen al Paralelo y en las demás calles del Pueblo Seco. Convencidas las Religiosas del peligro que las amenazaba, echaron la campana al viento en demanda de auxilio: nadie acudió, sino las turbas salvajes, que encaramándose por las tapias del huerto y por las ventanas abiertas, penetraron en el beneficio establecimiento saqueándolo.

Algunos vecinos increpaban desde los balcones á los saqueadores, y sus gritos se confundían con los de las mujeres madres, que acudían á salvar á sus hijas que en el Colegio se educaban.

«Al saqueo siguió el incendio; la campana del convento tocaba incansable pidiendo un auxilio que no llegaba... que no llegó. Los vecinos desde los balcones aconsejaban á las Religiosas que salieran del convento, pues el incendio avanzaba: así lo hicieron por la puer-

ta de la calle de Aníbal. Las turbas al verlas empezaron á insultarlas, á blasfemar y á amenazarlas con piedras de las que la mayoría de ellos iban bien provistos... pero un grito unánime de protesta, salido de tiendas y balcones, amedrentó á aquellos desalmados que huyeron á completar en el convento su obra destructora y sacrílega. Las Religiosas, acompañadas de piadosos vecinos, pudieron, no sin sufrir nuevos insultos y amenazas, refugiarse en casa de gentes de corazón. Las turbas siguieron horas y más horas su obra destructora, hasta que del colegio-convento é iglesia sólo quedaron las paredes.»

Las Esclavas del Sagrado Corazón recientemente instaladas en el barrio de la Fransa Chica, para dedicarse á la instrucción gratuita de los hijos de los obreros en las escuelas diurnas y de las obreras mayores en las nocturnas, se vieron asaltadas por las turbas, que no respetaron ni siquiera las ropas que una buena vecina les dió para disfrazarse y ponerse á salvo de los desmanes de aquellos desalmados; huyendo de una casa á otra lograron salir con vida de entre los asaltantes, que redujeron á cenizas aquella modesta residencia.

Las Magdalenas. Este edificio, situado en la calle de Valencia, esquina á la de Muntaner, ha sido en su mayoría destruido.

Era convento de monjas de clausura, y los revoltosos empezaron por quemar las puertas con petróleo, penetrando después en el interior y destruyendo objetos y muebles, pegando después fuego al edificio.

La iglesia, que ocupa el centro del edificio (chaflán á la calle de Valencia), está completamente destruida por el fuego.

Las turbas, no contentas con haber perturbado el reposo de las Religiosas, han querido también profanar la paz de los muertos, exhibiendo los cadáveres de las que habían fallecido en el Señor, esparciéndolos por el hermoso claustro del monasterio y entreteniéndose con satánica fruición en registrar las sepulturas en busca de ansiados tesoros. Como en los días posteriores entraba y salía quien le daba la gana, causaba horror oír las viles calumnias que se urdían contra las pobres Religiosas, examinando los cadáveres y empeñándose en ver en sus actitudes, indicios, para ellos indubitablemente, de horrorosos martirios y crueles tormentos, que según aquellos malévolos espíritus constituyan el entretenimiento de las esposas de Cristo. Sobre un departamento acondicionado para el tratamiento terapéutico de la pobre Religiosa démente Sor Teresa Bossons, se han hecho circular las más abominables versiones, á las que no hay que decir se daba la más favorable acogida por los elementos, numerosos por desgracia, que simpatizaban con el movimiento de sedición.

En el resto del edificio, tanto en la parte alta como en la baja, á excepción de la iglesia y la fachada, no se veían señales de incendio, pero sí de destrucción.

A las cinco y media de la tarde, un grupo de ocho mozarbes se aproximó al Colegio de las Concepcionistas (calle Valencia), y con entera tranquilidad embadurnaron con substancia inflamable las puertas de la iglesia, que en un momento fué pasto de las llamas. Las pobres Religiosas pudieron con dificultad ponerse á salvo, pues entorpecía su salida el tener que transportar á una Hermana paralítica desde hace muchos años, sin tener donde refugiarse hasta que un portero de la vecindad les brindó con un piso desalquilado frente al Colegio, desde el que tuvieron el dolor de ver como desaparecía consumida por el voraz elemento aquella Casa tan querida, fruto de

tantos sacrificios y penalidades. Por sarcasmo de la suerte, el fuego respetó la despensa y cocina, y no hay que decir que los aprovechados incendiarios cargaron con todas las provisiones de la primera, que no serían escasas en un Colegio en que entre Religiosas y colegialas albergaba unas cien personas, apropiándose también toda la batería de cocina, recientemente adquirida por la Comunidad.

El incendio del Asilo de la calle de Aldana, de Hijas de la Caridad, lo refiere la Hermana Superiora de la siguiente manera:

«Nada advertimos hasta el medio día en que pasó un grupo numeroso, y que al fijarse en nuestra casa exclamaron algunos:

«—¡Aquí no vindremos! ¡Això es dels pobres!

«Eso dijeron, y nos tranquilizó algo. Aquellas palabras nos convencieron de que nada teníamos que temer, pues nuestra obra era de caridad. Nosotras recibíamos á las ocho de la mañana 650 niños y niñas que las familias pobres ponían á nuestro cuidado, mientras los padres acudían al trabajo. Nosotras les dábamos de comer y les dábamos instrucción.

«Sin embargo, para que no fueran profanadas, quemamos las sagradas Formas.

«Acabábamos apenas nuestra religiosa tarea, cuando á las 3 y media aparecieron las turbas, que empezaron á descargar fuertes porrazos sobre la puerta de entrada.

«Excuso exponer el azoramiento que se apoderó de nosotras...»

«Como los golpes menudeaban, bajamos todas y abrimos la puerta, invadiendo el amplio pasillo una avalancha de gentes de todas condiciones.

«Oímos algunos gritos de muerte, pero nuestras súplicas paralizaron algo sus imponentes belicosos.

«Pero, ¿qué quieren? preguntaba yo.

«—¡Volem cremar l' convent!

«—Pero si esto es un Asilo de caridad.

«—¡Fora! fora! ¡ja cremar! gritó un grupo de chiquillos y mozarbes, y nos empujaban hacia dentro.

«Entonces apareció un individuo de la Cruz Roja, cuyo nombre no recuerdo, y las turbas le respetaron. ¡A él debemos la salvación!

«Nuestro Asilo estaba bajo la protección de una Junta de señoras, y ellas subvenían á las necesidades de la casa. Las niñas, hacían labores para sí; pequeños trabajos de enseñanza y nada más.

«Y nosotros que éramos sólo quince, consagrábamos todo el día al cuidado de las 650 criaturas.»

En la barriada del Pueblo Seco y también á las primeras horas de la tarde del martes, las turbas incendiaron el Centro Católico de Santa Madrona, una tienda de carpintería, propiedad del presidente de la Caridad Cristiana del barrio, y un piso, residencia de un reverendo sacerdote.

Seguirá.
De la «Lectura Popular.»

ALMACENES SAN JOSÉ

DE
Ignacio Figuerola
BRONDO 7-9-11 ESQUINA BORNE
LENCERÍA, LANERÍA GÉNEROS DE
PUNTO, BISUTERÍA, NOVEDADES,
ASTRERÍA Y CAMISERÍA.
LA CASA MEJOR SURTIDA.
LA MÁS BARATA.
PRECIO FIJO